

B

9

CLASSMATE

BECERİ
TEMELLİ
SORULAR

TÜRKÇE

ETKİNLİKLİ SORU BANKASI

YENİ MÜFREDATA UYGUN

TÜM ÖĞRENME ÇIKTILARI İÇİN

Ön Değerlendirme Çalışmaları

Temel Kavramlar

Öğrenme Uygulamaları (Kavrama Ve Beceri Temelli Etkinlikler)

Öğrenme Kanıtları (Kavrama Ve Beceri Temelli Testler)

Konu Değerlendirme Testleri

Ramazan DAĞLI

Tüm Soruların Video Çözümü
akilliogretim.com'da ▶

SINIF

Yayın Yönetmeni

Nihan HAYAR

Yayına Hazırlayan

Ramazan DAĞLI

Branş Editörü

Mustafa ULAŞ

Editör

Meltem TUNÇ

ISBN 978 - 625 - 6537 - 65 - 1

Eski Turgut Özal Cad. No: 22/101 - 34490

Başakşehir / İSTANBUL

Telefon: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49

Yayıncı Sertifika No: 49697

Baskı - Mücellit

Yeni Devir Matbaacılık ve Gazetecilik A.Ş.

Matbaa Sertifika No: 41910

Bu eserin yayım hakkı; Okyanus Basım Yayın Tic. A.Ş.'ye aittir. İzinsiz kopya edilemez, çoğaltılamaz, kısmen de olsa yayımlanamaz.

ÖN SÖZ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile değişen öğretim programlarının ışığında hazırlanan 5. sınıf Classmate etkinlikli soru bankaları 21. yüzyılın eğitim yeniliklerine uygun olarak sınav odaklı ve beceriler üzerine kurulu bütünlük bir sistemle hazırlanmıştır. Öğrencinin kazanması gereken beceriler “öğrenme çıktısı” adı altında verilip her bir öğrenme çıktısı; ön değerlendirme süreçleri, konu anlatımları, etkinlikler ve testlerle tek tek ele alınmıştır.

→ ÖĞRENME ÇIKTISI

→ Ön Değerlendirme Süreçleri

Öğrencinin öğrenme çıktısıyla ilgili geçmiş konuları hatırlaması sağlanır.

→ Öğrenme Çıktıları İçin Bilinmesi Gereken Temel Kavramlar

Öğrencinin öğrenme çıktısıyla ilgili kavramları öğrenmesi sağlanır.

→ Öğrenme Uygulamaları

→ Kavrama etkinliği

→ Beceri temelli etkinlik

Öğrencinin öğrenme çıktısıyla ilgili öğrendiği bilgilerin Bloom taksonomisine göre uygulanması sağlanır.

→ Öğrenme Kanıtları

→ Kavrama testi

→ Beceri temelli test

Öğrencinin öğrenme çıktısıyla ilgili öğrendiği bilgileri ölçme-değerlendirme tekniklerinden olan test tekniği ile değerlendirmesi sağlanır.

→ Ünite Değerlendirme Testleri

Ünitedeki tüm öğrenme çıktılarına ilişkin sorularla ünitenin genel değerlendirilmesi yapılır.

SORU ÇÖZÜM VİDEOLARINA NASIL ULAŞILIR?

Kare barkodları tablet veya akıllı telefonunuzla okutarak ya da kare barkodların altındaki kodu akilliogretim.com'da aratarak tüm soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

1. KONU: SÖZCÜKTE ANLAM

GERÇEK VE MECAZ ANLAM	9 - 16
ÇOK ANLAMLILIK	17 - 24
EŞ, YAKIN, ZIT (KARŞIT) ANLAMLI VE EŞ SESLİ (SESTEŞ) SÖZCÜKLER	25 - 32
GEÇİŞ VE BAĞLANTI İFADELERİ, YABANCI DİLLERDEN ALINMIŞ SÖZCÜKLER	33 - 40
AYNI KAVRAM ALANINA GİREN SÖZCÜKLER, İKİLEMELER, PEKİŞTİRMELİ SÖZCÜKLER, KALİPLAŞMAMIŞ SÖZ GRUPLARI	41 - 48
BENZETME (TEŞBİH), KİŞİLEŞTİRME (TEŞHİS), KONUŞTURMA (İNTAK)	49 - 56
KONU DEĞERLENDİRME - 1	57 - 60

2. KONU: CÜMLEDE ANLAM

EŞ VEYA YAKIN ANLAMLI, ANLAMCA ÇELİŞEN CÜMLELER	63 - 70
CÜMLE OLUŞTURMA, CÜMLE TAMAMLAMA	71 - 78
ÖZNEL VE NESNEL YARGI, KARŞILAŞTIRMA VE BENZERLİK BİLDİREN CÜMLELER	79 - 86
DUYGUSAL VE ABARTILI ANLATIM BİLDİREN CÜMLELER, GERÇEK VE HAYAL ÜRÜNÜ İFADELER	87 - 94
DEYİMLER, ATASÖZLERİ VE ÖZDEVİŞLER	95 - 102
KONU DEĞERLENDİRME - 2	103 - 106

İÇİNDEKİLER

3. KONU: PARAGRAF

METİN ANAHTAR SÖZCÜKLERİ, KONUSU VE BAŞLIĞI	109 - 116
METİN ANA DÜŞÜNCESİ, METİN ANA DUYGUSU	117 - 124
METİN YARDIMCI DÜŞÜNCELERİ	125 - 132
METİN BÖLÜMLERİ, METİN OLUŞTURMA	133 - 140
METİN TAMAMLAMA, METNİ İKİYE BÖLME, METİN AKIŞINI BOZAN CÜMLE, METİNDE CÜMLELERİN YERİNİ DEĞİŞTİRME	141 - 148
HİKÂYE UNSURLARI	149 - 156
PARAGRAF TÜRLERİ, DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI	157 - 164
KONU DEĞERLENDİRME - 3	165 - 168

4. KONU: SÖZEL MANTIK VE GÖRSEL, GRAFİK, TABLO VE ÇİZELGE OKUMA

SÖZEL MANTIK	171 - 178
GRAFİK, TABLO VE ÇİZELGE OKUMA	179 - 186
GÖRSEL OKUMA	187 - 194
KONU DEĞERLENDİRME - 4	195 - 198

İÇİNDEKİLER

5. KONU: DİL YAPILARI

İSİMLER (ADLAR)	201 - 208
İSİMLERİN YERİNİ TUTAN SÖZCÜKLER	209 - 216
İSİMLERİ NİTELEYEN SÖZCÜKLER	217 - 224
KONU DEĞERLENDİRME - 5	225 - 228

6. KONU: YAZIM KURALLARI

BÜYÜK HARFLERİN KULLANILDIĞI YERLER	231 - 238
BÜYÜK HARFLERİN KULLANILDIĞI YERLER, SAYILARIN YAZIMI	239 - 246
KONU DEĞERLENDİRME - 6	247 - 250

7. KONU: NOKTALAMA İŞARETLERİ

NOKTA, VİRGÜL, SORU İŞARETİ, ÜNLEM İŞARETİ	253 - 260
İKİ NOKTA, ÜÇ NOKTA, KISA VE UZUN ÇİZGİ, KESME İŞARETİ	261 - 268
KONU DEĞERLENDİRME - 7	269 - 272

CEVAP ANAHTARI	275 - 277
----------------------	-----------

1. ÖĞRENME ÇIKTISI:

GERÇEK VE MECAZ ANLAM

ÖN DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASI

ETKİNLİK 1

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden akla gelen ilk anlamlarıyla kullanılanları "✓" ile işaretleyiniz.

- a. Uçurtmam ağacın tepesine takılmıştı. ☐
- b. Gazetede yine bayat haberler vardı. ☐
- c. Kitaptan ince bir kitap alıp okudum. ☐
- d. Tarlanın ortasında bir oyuk oluşmuş. ☐
- e. Her türlü geri düşünceye karşı biriydi. ☐
- f. Bütün suçu onun üstüne yıkılmışlardı. ☐
- g. Şehre uzak bir köyde görev yapıyordu. ☐
- h. Yıllar akmış, onun çilesi bitmemişti. ☐
- ı. Böyle eğimli arazilere ev yapılmaz. ☐
- j. Aramızda koyu bir sohbet başladı. ☐

ETKİNLİK 2

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcükleri TDK Güncel Türkçe Sözlük'teki ilk anlamlarıyla birer cümlede kullanınız.

Kardeşim, oyunda yanınca ağlamaya başladı.

Cümlem:

Gönlüm kırık olduğu için onunla konuşmadım.

Cümlem:

Müdür bizi arka bahçede görünce köpürdü.

Cümlem:

Romanın iskeletini oluşturup yazmaya başladı.

Cümlem:

Kalbindeki fırtına sonunda dinmişti.

Cümlem:

Salonda herkes kendi havasında eğleniyordu.

Cümlem:

ÖĞRENME ÇIKTILARI İÇİN BİLİNMESİ GEREKEN TEMEL KAVRAMLAR

1. GERÇEK ANLAM

Bir sözcüğün sözlükteki ilk anlamı veya bu anlama bağlı olarak kazandığı yeni anlamlardır.

ÖRNEKLER

- Kuşlar, bahçemizdeki ağaca yuva yapmış.
Bazı hayvanların türlü şeylerden hazırladığı barınak
- Adamcağız, yuvasından ayrılmak zorundaydı.
Genellikle ailenin oturduğu ev
- İşe giderken çocukları yuvaya bırakıyorduk.
Okul öncesi eğitim kurumu

"Yuva" sözcüğü, bu cümlelerden birincisinde sözlükteki ilk anlamıyla, diğerlerinde ise bu anlamla ilişkili olan yeni anlamlarıyla kullanıldığı için gerçek anlamıdır.

2. MECAZ ANLAM

Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak ilgi veya benzetme sonucu kazandığı yeni anlamlardır.

ÖRNEKLER

- Okul; sevginin, bilginin, iyiliğin yuvasıdır.
Bir şeyin öğretildiği yer
- Sivrisinek yuvası bir tatil köyüne gitmiştik.
Bir şeyin çok bulunduğu yer

"Yuva" sözcüğü, bu cümlelerde gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak "bir şeyin öğretildiği yer" ve "bir şeyin çok bulunduğu yer" anlamı kazandığı için mecaz anlamıdır.

DİKKAT!

Bir sözcüğün birden fazla mecaz anlamı bulunabilir.

ÖRNEKLER

- Başarı yolunda çok emek harcadılar.
Bir amaca ulaşmak için izlenen süreç
- Onu ikna etmenin bir yolu elbette vardır.
Bir amaca ulaşmak için başvuru çare

ÖĞRENME UYGULAMALARI

KAVRAMA ETKİNLİĞİ

ETKİNLİK 1

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini (gerçek ve mecaz) "✓" ile işaretleyiniz.

	Cümleler	G	M
a.	Konuşmacılar, beklediğimizden <u>kısa</u> konuştu.		
b.	Oyundaki bazı <u>sahneler</u> izleyicileri duygulandırdı.		
c.	Yaşlı kadının içindeki <u>ateş</u> yıllarca küllenmemişti.		
d.	Çocuklar dolaptaki bütün tatlıları <u>sü-</u> <u>pürmüştü</u> .		
e.	Tamamlanmış cümlelerin sonuna <u>nokta</u> konur.		
f.	Bazı canlılar sadece <u>derin</u> deniz- lerde yaşar.		
g.	O, eskiden beri <u>kapalı</u> bir kişiliğe sa- hiptir.		
h.	Yaşlı kadın, üzüntüden iyiden iyiye <u>sü-</u> <u>zölmüştü</u> .		

ETKİNLİK 2

Aşağıdaki yargılardan doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- a. ☐ "Takmak" sözcüğü, "Gözlüğünü takıp yazıyı okudu." cümlesinde gerçek anlamıyla kullanılmıştır.
- b. ☐ "Yazarın kuru anlatımı okuyucuyu sıkıyor." cümlesinde mecaz anlamlı sözcük yoktur.
- c. ☐ "Çizgi" sözcüğü, "Yenilikçi çizgisini hiç bozmadı." cümlesinde gerçek anlamıyla kullanılmıştır.
- d. ☐ "Son otobüsü kaçırsak yandık." cümlesinde mecaz anlamlı sözcük vardır.

ETKİNLİK 3

Aşağıda bazı sözcüklerin gerçek ve mecaz anlamları verilmiştir. Bu sözcükleri verilen anlamlara uygun olarak birer cümlede kullanınız.

a. Kara

Gerçek Anlamı: En koyu renk, siyah; ak, beyaz karşıtı.

Cümlem:

Mecaz Anlamı: Kötü, uğursuz, sıkıntılı.

Cümlem:

b. Soğumak

Gerçek Anlamı: Isısını hızla veya yavaş yavaş yitirerek soğuk duruma gelmek

Cümlem:

Mecaz Anlamı: Birine veya bir şeye duyulan istek, sevgi ve ilgi kalmamak

Cümlem:

c. Katı

Gerçek Anlamı: Yumuşak karşıtı, sert

Cümlem:

Mecaz Anlamı: Hoşgörüsüz, acımasız, merhametsiz, zalim olan.

Cümlem:

d. Ters

Gerçek Anlamı: Karşıt

Cümlem:

Mecaz Anlamı: Uygun olmayan, elverişsiz olan

Cümlem:

e. Doğmak

Gerçek Anlamı: Dünyaya gelmek

Cümlem:

Mecaz Anlamı: Ortaya çıkmak, sonucu olmak

Cümlem:

1. ÖĞRENME ÇIKTISI:

GERÇEK VE MECAZ ANLAM

ETKİNLİK 4

Arkadaşım çok ısrar edince onu kırmak istemedim. Birlikte sinemaya gittik. Filmin ortalarına doğru sinema salonunu ağır bir koku kapladı. Meğer AVM'de yangın çıkmış. Derken salon kaynamaya başladı. İnsanlar çıkış kapısında yuvalandı. Herkes bu cehennemden kurtulmaya çalışıyordu.

Bu metinde geçen mecaz anlamlı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısına yazınız.

	Anlam	Sözcük
a.	Çok sıkıntılı yer	
b.	Dileğini kabul etmeyerek gücendirmek	
c.	Bir yerde birikmek, toplanmak	
d.	Bir yerde huzursuzluk, tedirginlik olmak	
e.	Keskin, boğucu	

ETKİNLİK 5

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini (gerçek, mecaz) yay ayrıç içinde boş bırakılan yere yazınız.

- Adam, kemik ağrılarından şikâyet ediyordu.
(.....)
- Şairin sönük şiirleri de oldukça fazladır.
(.....)
- Bizim binanın çaprazına çocuk parkı yapılıyor.
(.....)
- Ablam eve gelince temizlikten yırttım.
(.....)
- Defterden hemen bir yaprak kopardı.
(.....)

ETKİNLİK 6

Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini (gerçek, mecaz) "✓" ile işaretleyiniz.

- Telefondaki kişi ters sözleriyle sinirimi bozdu.
Gerçek ☐ Mecaz ☐
- Taraftarlar, tuttukları takımları destekliyor.
Gerçek ☐ Mecaz ☐
- Maçın başından beri heyecan doruktaydı.
Gerçek ☐ Mecaz ☐
- Oduncu, kütüğü düzgün parçalara ayırdı.
Gerçek ☐ Mecaz ☐
- Yersiz davranışlarına çok kızdım.
Gerçek ☐ Mecaz ☐
- Çuvalın ağzını sıkı bağla ki çözülmesin.
Gerçek ☐ Mecaz ☐
- Dedem, uyuşuk insanları sevmezdi.
Gerçek ☐ Mecaz ☐
- Bahçenin her yerini otlar basmış.
Gerçek ☐ Mecaz ☐

ETKİNLİK 7

"Boş" sözcüğünü aşağıda verilen anlamlarına uygun olarak birer cümlede kullanınız.

Yapılacak iş olmama durumu

Cümlem:

Herhangi bir bilgisi olmayan

Cümlem:

Yararı olmayan

Cümlem:

ÖĞRENME UYGULAMALARI

BECERİ TEMELLİ ETKİNLİK

ETKİNLİK 1

Öğretmenimizin isteği üzerine genel ağda Çanakkale Savaşı'yla ilgili yüzeysel bir araştırma yaptım. Okuduğum bir yazı çok dikkatimi çekti. 1915'te bir yasa değiştirilmiş ve ihtiyaç üzerine lise öğrencileri askere alınmış. O dönemin en parlak okullarından yüzlerce öğrenci askere gitmiş ve çoğu, Çanakkale'den dönememiş. Bir an kendimi onların yerine koydum. Okul sıralarından savaşa... Bu nasıl bir fedakârlık, nasıl bir vatan sevgisi... Hem de çocuk denecek yaşta! Onlar; benden sadece birkaç yaş büyük olmalarına rağmen vatan toprağını, savunmasız çocukları, yaşlıları korumak için cepheye koşup çırpınmışlar.

Yaptığım araştırma, beni düşüncelere itti. Kendimi, akranlarımı sorgulamaya başladım âdeta. Daha bugün eve gelirken otobüste yaşadıklarımı düşündüm. Kulağında kulaklık ya da elinde kitap olan öğrenciler, koltuklarda rahat rahat oturuyor; ayakta bekleyen yaşlı insanlara yer vermemek için kafalarını kitaplara gömüyor veya uyuyormuş gibi yapıyordu. Bu manzara karşısında sessiz kalamayan bir adam, onlara çıkışınca bir ağız dalaşı başlamış; şoför, otobüsü durdurmak zorunda kalmıştı. Lise çağındaki çocuklar, büyüklere yer vermemek için yorgun olduklarını, yolculuğun çok uzun sürdüğünü söylemişti. Şimdi o sahne tekrar gözümün önüne geldi, sonra aynı yaştaki çocukların Çanakkale'ye gidişini düşündüm. Tanımadığı insanlar için canını veren gençlerden, koltuğunu veremeyen gençlere nasıl geldiğimize takıldım kaldım.

Bu metinde altı çizili sözcükler mecaz anlamda kullanılmıştır. Bu sözcüklerin anlamlarını tahmin edip aşağıda boş bırakılan yerlere yazınız. Daha sonra sözcüklerin TDK Sözlük'teki anlamlarını yazınız.

Yüzeysel

Tahminim :

Sözlük Anlamı:

Parlak

Tahminim :

Sözlük Anlamı:

Çırpınmışlar

Tahminim :

Sözlük Anlamı:

Ağız dalaşı

Tahminim :

Sözlük Anlamı:

Sahne

Tahminim :

Sözlük Anlamı:

Takıldım

Tahminim :

Sözlük Anlamı:

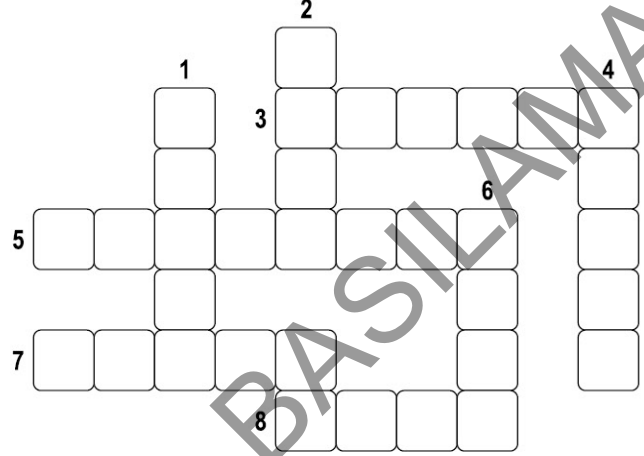
1. ÖĞRENME ÇIKTISI:

GERÇEK VE MECAZ ANLAM

ETKİNLİK 2

Aşağıdaki cümlelerde geçen mecaz anlamlı sözcükleri belirleyerek yandaki bulmacayı doldurunuz.

1. Yüreğinde derin bir üzüntü hissediyordu.
2. Türlü oyunlarla hepimizi kandırmıştı.
3. Onun yersiz davranışlarına önceleri tepki vermedim.
4. Sinyal zayıf olduğu için telefonla görüşemedik.
5. Ülke o yıllarda karanlık bir dönemden geçiyordu.
6. Yazarın kuru anlatımı okuru bunaltıyor.
7. Olayın yankısı bütün yurdu kaplamıştı.
8. Bu işin kokusu yakında çıkar nasıl olsa.

ETKİNLİK 3

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcükleri anlam özelliklerine uygun kutulara yazınız.

- a. O, sanatın hemen hemen her dalında eserler vermiştir.
- b. Yetişkinler, işle ilgili sıkıntılarını aile fertlerine yansıtmamalıdır.
- c. Bardak çatlak olduğu için çay neredeyse üstüme dökülüyordu.
- d. Böyle bir fırsatı hiç düşünmeden teptiğine çok pişman olacaksın.
- e. Köyün içinden geçen dere, aşırı yağışın ardından kabarmıştı.
- f. Bizim zamanımızda çocukların böyle uçuk istekleri yoktu.
- g. Bütün kitapları tarayıp aradığım bilgileri buldum.
- h. Dolabın gözünde bulduğu fotoğrafa uzun uzun baktı.
- i. Üzerimdeki ağırlığı atmak için dışarı çıkıp yürüyüş yaptım.

Gerçek Anlamlı Sözcükler

Mecaz Anlamlı Sözcükler

ETKİNLİK 4

Hayatın yolları dikenlidir. Bu yolda başarıyla ilerlemek için bazen zorlanmayı, acı çekmeyi göze almalıyız. Karanlık günlerde yıpransak bile mücadeleden asla vazgeçmemeliyiz. Hem kendimizi hem çevremizdeki mutlu etmek için daima savaşmalıyız.

Bu metindeki mecaz anlamlı sözcükleri aşağıda boş bırakılan yere yazınız.

.....

.....

ÖĞRENME KANITLARI

KAVRAMA TESTİ

1. I. Bozkırda güneşten sararmış bitkilere bakıyordum.
II. Memleket, o kara günleri sonunda atlatmıştı.
III. Başkalarına karşı güzel duygular beslemelisiniz.
IV. Sınıfımızın pencerelerinden ön bahçe görünüyordu.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde tüm sözcükler gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I ve III
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV

2. "Ağır" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Onun ağır sözleri karşısında ağzımı açmadım.
B) Odanın içindeki ağır koku herkesi rahatsız etti.
C) Yerden ağır bir taş alıp lastiğin arkasına koydu.
D) Yaşlı adam, ağır bir sesle bana her şeyi anlattı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Canlıların en küçük yapı birimi hücredir.
B) Bu yapılar, şehrin ruhunu ortaya koyuyor.
C) Bitkilerin fotosentez yaptığını öğrendik.
D) Çocuk, kardeşinin hareketlerine gülüyordu.

4. I. Bahçeyi yüksek bir duvar çevreliyordu.
II. Onun davranışları bana batıyor.
III. Kasadaki ezik domateslerden almıştı.
IV. Kapıyı keskin bakışlı bir adam açtı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I ve III
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün anlam özelliği yay ayaç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Böyle ince ruhlu bir adamı kırdığıma üzül müştüm. (Gerçek)
B) Komşumuz Necip Bey, renkli bir kişiliğe sahipti. (Mecaz)
C) Genç adam, perdeyi aralayıp sokaktaki çocuklara baktı. (Gerçek)
D) Başıma gelenlerde onun parmağı olduğuna eminim. (Mecaz)

6. I. Marulun buruşuk yapraklarını attım.
II. Bu işin kokusu yakında çıkar.
III. Onun bütün tezlerini çürüttüler.
IV. Arkadaşım yine bayat espriler yaptı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı bir sözcük yoktur?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

1. ÖĞRENME ÇIKTISI:

GERÇEK VE MECAZ ANLAM

7. I. Yıllardır görüşemeyen iki eski dost bir araya gelmişti.
II. Çocuğun sarı saçları epey uzamıştı.
III. Mühendis, beyaz kâğıda bir üçgen çizdi.
IV. Sokakta top oynayan çocuklar sürekli bağı-
rıyordu.

**Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakiler-
den hangisi söylenemez?**

- A) I. cümlede gerçek anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
B) II. cümlede mecaz anlamlı bir sözcük vardır.
C) III. cümlede mecaz anlamlı bir sözcük yoktur.
D) IV. cümlede tüm sözcükler gerçek anlamlıdır.

8. "Yanmak" sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin han-
gisinde mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Tarihi geçtiği için biletlerimiz yanmış.
B) Yanarak oyundan çıkan ilk kişi ben oldum.
C) Sizi göremeyecek olmama yanıyorum en çok.
D) Güneşte çok kaldığı için bütün vücudu yan-
mış.

9. (I) Kalkan, Antalya'nın Kaş ilçesine bağlı, hari-
ka bir yerleşim birimidir. (II) Akdeniz'in en batı-
sında bulunduğu için bir tarafı Ege Denizi'ne
bakar. (III) Bozulmamış doğası ve renkli insan-
ları onu diğer tatil bölgelerinden farklı kılar. (IV)
Turistler tarafından fark edildikten sonra bura-
da pek çok tesis açılmıştır.

**Bu metinde numaralanmış cümlelerin han-
gisinde mecaz anlamlı bir sözcüğe yer veril-
miştir?**

- A) I B) II C) III D) IV

10. Ekim başında olmamıza rağmen acı bir soğuk
ortalığı kasıp kavuruyordu. Köyün çevresindeki
dağlara kar düşmüştü. Her gün şiddetli rüzgârlar
esiyordu. Ağaçların dallarına tutunmuş son
yapraklar da bu rüzgâra dayanamayıp birer bi-
rer uçuşuyordu. Çıplak kalan ağaçlar ve birden-
bire soğuyan hava, henüz bahçelerindeki ce-
vizleri toplamayan köylüleri tedirgin ediyordu.

**Bu metinde geçen aşağıdaki sözcüklerden
hangileri mecaz anlamıyla kullanılmıştır?**

- A) soğuk - şiddetli
B) acı - dayanamayıp
C) soğuyan - çıplak
D) dayanamayıp - toplamayan

11. I. Merdivenin ilk basamağına su dökülmüş.
II. Anılarım, eserlerimin temel basamağıdır.
"Basamak" sözcüğünün numaralanmış cüm-
lelerde kazandığı anlamlar aşağıdakilerin
hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II
A)	Gerçek	Gerçek
B)	Mecaz	Gerçek
C)	Gerçek	Mecaz
D)	Mecaz	Mecaz

12. I. Kırlarda gezmenin tadı bir başkadır.
II. Dağın başını bir sis bulutu kaplamıştı.
III. Ormandaki canlılar derin bir uykudaydı.
IV. Ellerim çatladığı için krem kullanıyorum.

**Numaralanmış cümlelerin hangisindeki altı
çizili sözcük gerçek anlamının dışında kul-
lanılmıştır?**

- A) I B) II C) III D) IV

ÖĞRENME KANITLARI BECERİ TEMELLİ TEST

13. Bazı sözcükler, ilgi veya benzetme sonucu yeni bir anlam kazanabilir. Buna mecaz anlam denir. Örneğin "boş" sözcüğü, "Boş şişeleri kapının önüne koydu." cümlesinde gerçek anlamıyla; "- - -" cümlesinde ise mecaz anlamıyla kullanılmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki cümlelerden hangisi getirilemez?

- A) Boş insanlarla tartışmaya girmekten hiç hoşlanmazdı.
B) Öğleden sonra boşum, şirkete gelersen konuşabiliriz.
C) Onun sözlerine boş yakalandım yoksa cevabını verirdim.
D) Köyün boş topraklarını ekip biçerek üretimi artıracağız.

14. Ülkemizin yetiştirdiği en değerli beyinler hep Batı'ya gidiyor. Batı, zekâlarını sömürdüğü bu insanlara maddi imkânlar sağlayıp onları kendine bağlıyor. Onların ülkemizden ayrılması bizim Batı'dan geri kalmamıza sebep oluyor. Bilim ve teknolojiye ilerlemek istiyorsak yetişmiş insanlarımıza sahip çıkmalıyız.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

15. Aşağıda "temiz" sözcüğünün TDK Güncel Türkçe Sözlük'teki anlamları verilmiştir.

GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK

ses 🔊

- sıfat** Kirli, lekeli, pis, bulaşık olmayan; arı (I), pak, sili (II), tahir, hijyen, hijyenik:
- sıfat** Özenle yapılmış:
- sıfat** Çok az kullanılmış veya hiç kullanılmamış olan, özürlü olmayan:
- sıfat, mecaz** Ahlakça lekesiz.
- sıfat** ▶ sabıkasız.
- zarf** Kirli, lekeli, bulaşık olmayan bir biçimde:

Buna göre "temiz" sözcüğü, aşağıdakilerin hangisinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Misafirlerin yataklarına temiz çarşafı serdi.
B) İnşaatı temiz bir mühendislikle tamamladık.
C) Çocuklarına temiz bir isim bırakmak istiyordu.
D) Böyle temiz bir arabayı daha ucuza bulamazsınız.